

Syddansk Universitet

Lov og ret i skolen

Hansen, Dion Rüsselbæk

Published in:
Apollon

Publication date:
2017

Citation for pulished version (APA):

Hansen, D. R. (2017). Lov og ret i skolen: Hvorfor skal lov- og retsmæssige logikker spille en tiltagende rolle i skolen? Apollon, 58.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

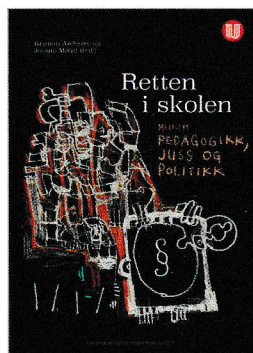
- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Anmeldt av Dion Rüsselbæk Hansen

**Kristian Andenæs og
Jorunn Møller (red.):**

RETTE I SKOLEN
Mellom pedagogikk,
juss og politikk

Universitetsforlaget
2016

KRISTIAN ANDENÆS

er professor emeritus i rettssosiologi ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi, Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

JORUNN MØLLER er professor i pedagogikk ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning, Universitetet i Oslo.

DION RÜSSELBÆK HANSEN er lektor og ph.d. i uddannelsesvidenskab ved Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet.

Lov og rett i skolen

Hvorfor skal lov- og retsmæssige logikker spille en tiltagende rolle i skolen?

Hvem har ret og plikt til at gøre hvad ved hvem og hvorfor? Hvordan skal/bør denne ret og plikt udspille sig i såvel pædagogiske som i undervisningsmæssige praksisser? Hvorfor skal lov- og retsmæssige logikker spille en tiltagende rolle i skolen? Sådanne spørgsmål tages der fat på i antologien "Retten i skolen – mellom pedagogikk, juss og politikk", der er redigeret af Kristian Andenæs og Jorunn Møller.

UDOVER et forord og en indledning består bogen af 16 kapitler, der er inddelt i fem overordnede dele. I første del sættes der fokus på en række uddannelsespolitiske spørgsmål, hvorefter vi i anden del præsenteres for analyser af politiske styringsdokumenter og vejledninger. I del tre, "Profesjonsutøvelse" tematiseres bl.a. rektors blik på en række sagsforhold som barnets/elevens ret til specialundervisning, et godt psykosocialt miljø og tilpasset oplæring (kap. 8), ligesom der tages fat i den retslige regulering, der knytter sig til et godt psykosocialt skolemiljø (kap. 9). Del fire handler om nationalt tilsyn. I kapitel 15 præsenterer fx Jeffrey Brooks Hall en interessant analyse af, hvordan den uddannelsespolitiske udvikling har taget sig ud i Norge og i Sverige. Trods en række forskelle, fx de mere radikale sanktionsmuligheder, der eksisterer i Sverige, hvis 'varen ikke leveres', så viser lighederne også, at den politiske intervention i skolemæssige praksisser i form af fx tilsyn er eskalerende. Bogen afrundes i del fem.

BOGEN skriver sig ind i en (trans-)national uddannelsespolitisk kontekst, hvor der er fokus på kvalitetssikring, ansvarliggørelse, kontrol og regulering, der på en og samme tid (u)muliggør visse former for frihed og styring. Som det artikuleres i antologiens indledning, så er det samtidens tendens til detaljeret (politisk) regulering og til at henvise til love og retsregler, når forskellige konfliktuerende sagsforhold skal håndteres, der aktualiserer et behov for at kigge nærmere på, hvad dette betyder for forskellige typer (rets-)subjekter og praksisser i skolen.

FX kigger Kirsten Sandberg i kapitel 2 nærmere på begrebet 'barnets bedste', og hvordan hensynet hertil i skolen må medreflekteres i forhold til de afgørelser, der træffes, og de begrundelser der gives. Nu er det ikke en uproblematisk affære at tage hensyn til barnets bedste, thi dette altid må vurderes partikulært og altid gøres ud fra såvel en

generel som en konkret viden og indsigt om det singulære barn. Barnets retssikkerhed tematiseres i kapitel 3. Her fokuserer Helga Aune bl.a. på barnets ligeret til pædagogisk udbytte uafhængigt af dets køn. Aunes ambition er vigtig: at problematisere selvfølgelige kønsrollemønstre, der kan vanskeliggøre ligestilling i skolen. Spørgsmålet er dog, hvorvidt og hvor langt skolen kan og skal gå for at problematisere gældende kønsrollemønstre? Hvilke private anliggender kan gøres til offentlige skoleanliggender, og hvilke demokratiske problemer kan det afføde? Ej at forglemme er, at skolen næppe alene kan overkomme stigmatiserende kønsrollemønstre, eftersom de (re)produceres i mange praksisser udover skolen på godt og ondt.

ANTOLOGIEN er overordnet set yderst vedkommende og interessant. Den leverer en god såvel faglig som saglig indsigt i lov- og retsmæssige sagsforhold, der i tiltagende grad skal medreflekteres i de daglige skolepraksisser. Imidlertid savnes en kritisk stillingtagen til denne tendens, der ikke er uden konsekvenser for måden, som det (ud)dannelsesmæssige opdrag kan og skal varetages på i skolen.

DET, som understreges på udmærket vis i flere af kapitlerne, er, at trods en skærpet lov- og regelmæssig regulering, så fritager det ikke de professionelle for at udøve skøn. Inspireret af Lacan kan det hævdes, at denne og hin lov og/eller retsregel (der hidrører den symbolske orden) aldrig får 'det hele med'. Der er altid noget (det Reelle), der undslipper den store Anden; loven og/eller reglen (symboliseringen). Den professionelle er altså nødsaget til at skønne, hvordan han eller hun skal forholde sig til alt det, som der ikke gives svar på ved at frekventere en given lov og/eller regel.

Når dette er tilfældet, hvad kan man så som professionel holdes ansvarlig for? Kan man overhovedet holdes ansvarlig for den andens (her barnets og elevens) udbytte? Og er det ikke en ideologisk fantasme at forestille sig, at man kan lovgive om barnets/elevens ret til et bestemt udbytte? Sådanne nogle grundlæggende spørgsmål diskuteres ikke i bogen, hvilket ville have været ganske kærkomment. ☹